

PROGRAM RADA
KANDIDATA ZA PREDSJEDNIKA SUDA BOSNE I HERCEGOVINE
- RANKO DEBEVEC -

Sarajevo, januar 2023. godine

SADRŽAJ

1.	UVOD	2
2.	O SUDU BOSNE I HERCEGOVINE	2
3.	ZAKONODAVNI I STRATEŠKI OKVIR	3
3.1.	ZAKONODAVNI OKVIR	3
3.2.	STRATEŠKI OKVIR.....	4
3.2.1.	Strateški dokumenti	4
3.2.2.	Srednjoročni plan rada Suda	5
3.2.3.	Ciljevi, misija i vizija Suda	6
3.3.	PODZAKONSKI AKTI SUDA	8
4.	PREGLED STANJA U SUDU	8
4.1.	Kratak osvrt na ostvarene rezultate rada Suda BiH u periodu 2017.–2022.	8
4.1.1.	Ostvarena kolektivna norma 2017.–2021.	8
4.1.2.	Kvalitet rada Suda.....	10
4.1.3.	Pregled realizacije Planova rješavanja predmeta po godinama	10
4.1.4.	Procenat riješenih i neriješenih predmeta na nivou Suda po godinama.....	12
4.2.	Osvrt na organizacionu i kadrovsku osposobljenost	14
5.	PLAN I PROGRAM PREDVIĐENIH MJERA I OSTVARIVANJA REZULTATA ZA PERIOD 2023.–2029. (STRATEŠKI CILJEVI).....	19
5.1.	Strateški ciljevi.....	19
5.2.	Unapređenje učinkovitosti, odnosno efikasnosti rada Suda.....	20
5.2.1.	Ispunjenje orijentacione godišnje norme za rad sudija	21
5.2.2.	Realizacija planova rješavanja predmeta	22
5.2.3.	Smanjenje broja neriješenih predmeta i dužine trajanja postupka.....	24
5.3.	Unapređenje kvalitete rada Suda.....	27
5.4.	Unapređenje institucionalnog razvoja Suda.....	29
5.4.1.	Prostorni kapaciteti	29
5.4.2.	Jačanje ljudskih resursa.....	30
5.4.3.	Jačanje percepcije javnosti i transparentnosti rada Suda	31
5.4.4.	Inicijativa za izmjenu Zakona o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine	32
5.4.5.	Ostalo	33
6.	ZAKLJUČAK	35

1. UVOD

Podloga za izradu mog plana rada temelji se na Srednjoročnom planu rada Suda za razdoblje od 2023. do 2025. godine, koji je usvojen odlukom predsjednika Suda broj: Su-10-391-1/22 od 29.11.2022. godine, preporukama međunarodnih izvještaja, strateškim dokumentima koji se odnose na pravosuđe, te zakonskim i podzakonskim aktima iz kojih proizlaze obaveze predsjednika Suda.

2. O SUDU BOSNE I HERCEGOVINE

Sud Bosne i Hercegovine osnovan je Zakonom o Sudu BiH s ciljem osiguranja efikasnog ostvarivanja nadležnosti države Bosne i Hercegovine i poštivanja ljudskih prava i vladavine zakona na njenoj teritoriji. Ovim Zakonom Sudu je data nadležnost da odlučuje o krivičnim, upravnim i apelacionim stvarima u prvostepenom, odnosno drugostepenom postupku. U skladu s nadležnostima, postoje tri sudska odjeljenja:

SUDSKA ODJELJENJA	<ul style="list-style-type: none">• Krivično odjeljenje
	<ul style="list-style-type: none">• Upravno odjeljenje
	<ul style="list-style-type: none">• Apelaciono odjeljenje

Prema Zakonu o Sudu Bosne i Hercegovine, Sud je nadležan da odlučuje u prvom stepenu u predmetima u krivičnoj oblasti (ratni zločini, organizirani i privredni kriminal i sva druga krivična djela utvrđena Krivičnim zakonom BiH i krivična nadležnost propisana članom 7. stavovi 2. i 3. Zakona o sudu BiH). Nadalje, Sud je nadležan da odlučuje po tužbama protiv konačnih upravnih akata, odnosno kada se radi o šutnji administracije, institucija Bosne i Hercegovine i njenih organa, javnih agencija, javnih korporacija, institucija Distrikta Brčko i drugih organizacija utvrđenih zakonom države Bosne i Hercegovine, donesenih u vršenju javnih ovlaštenja. Također, Sud je naročito nadležan da ocjenjuje zakonitost pojedinačnih i općih izvršnih upravnih akata donesenih na osnovu državnog zakona, pri vršenju javnih dužnosti organa vlasti Bosne i Hercegovine, za koje zakonom nije predviđeno sudsko

ispitivanje, rješava imovinske sporove između države i entiteta, između države i Distrikta Brčko, između entiteta, između entiteta i Distrikta Brčko i između institucija Bosne i Hercegovine koje su povezane sa vršenjem javnih ovlaštenja, rješava sukob nadležnosti između sudova iz entiteta, i sudova entiteta i sudova Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, te između Suda Bosne i Hercegovine i bilo kojeg drugog suda, odlučuje o ponavljanju postupka u slučajevima predviđenim Zakonom.

Apelaciono odjeljenje nadležno je da odlučuje o žalbama na odluke Krivičnog i Upravnog odjeljenja, vanrednim pravnim lijekovima protiv pravosnažnih odluka koje su donijela odjeljenja Suda, osim zahtjeva za ponavljanje postupka, te da rješava po prigovorima koji se odnose na kršenje Izbornog zakona.

3. ZAKONODAVNI I STRATEŠKI OKVIR

3.1. ZAKONODAVNI OKVIR

- **Ustav Bosne i Hercegovine** – najviši akt kojim se uređuju društveni odnosi i koji predstavlja temelj pravne države;
- **Zakon o Sudu Bosne i Hercegovine** – „Službeni glasnik BiH“ broj: 49/2009 - prečišćen tekst, 74/2009 - ispravka i 97/2009; Sud BiH je osnovan kako bi se obezbijedilo efikasno ostvarivanje nadležnosti države Bosne i Hercegovine i poštovanje ljudskih prava i vladavine zakona na njenoj teritoriji;
- **Zakon o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću Bosne i Hercegovine** – značajan za funkcionisanje pravosuđa u BiH i predstavlja regulatorno tijelo pravosuđa;
- **Zakon o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku pred Sudom Bosne i Hercegovine** – „Službeni glasnik BiH“ broj: 40/22; uređuje zaštitu prava na suđenje u razumnom roku u postupcima koji se vode pred Sudom BiH, kao i pravo na pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku;
- **Procesni zakoni po kojima se vode postupci pred Sudom Bosne i Hercegovine;**
- **Zakon o zaštiti ličnih podataka** – „Službeni glasnik BiH“ broj: 40/22;
- **Zakon o slobodi pristupa informacijama** – „Službeni glasnik BiH“ broj: 28/00, 45/06, 102/09, 62/11 i 100/13;

- **Pravilnik o vremenskim okvirima za postupanje u predmetima** – „Službeni glasnik BiH“ broj: 5/13,101/13 i 61/14; Ovim aktom utvrđeni su kriteriji i metodologije za određivanje i praćenje poštivanja optimalnih i predvidivih rokova za rješavanje predmeta u skladu sa smjernicama Evropske komisije za efikasnost pravosuđa;
- **Pravilnik o orijentacionim mjerilima za rad sudija i stručnih saradnika** (prečišćeni tekst);
- **Uputstvo za izradu planova rješavanja predmeta i Uputstvo za praćenje rada na predmetima ratnih zločina** – akti usvojeni od strane Visokog sudskog i tužilačkog vijeća;
- **Izveštaj Evropske komisije za 2020. godinu** je postavio ključne prioritete po kojima Bosna i Hercegovina treba da usvoji novi zakon o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću BiH, Zakon o sudovima BiH, prioriteto rješavanje predmeta ratnih zločina u roku koji je predviđen Revidiranom državnom strategijom za rad na predmetima ratnih zločina.

3.2. STRATEŠKI OKVIR

3.2.1. Strateški dokumenti

Revidirana državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina

U septembru 2020. godine Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo je Revidiranu državnu strategiju za procesuiranje predmeta ratnih zločina. Glavni ciljevi i razlozi za izradu Revidirane državne strategije za procesuiranje predmeta ratnih zločina su prije svega da se osigura efikasnije procesuiranje najsloženijih i najprioritetnijih predmeta ratnih zločina u postavljenim rokovima, pronalazak sistemskog pristupa rješavanju predmeta ratnih zločina, centralizacija i ažuriranje evidencije o svim predmetima ratnih zločina koji se nalaze pred bh. pravosuđem, osiguranje funkcionalnog mehanizma upravljanja predmetima ratnih zločina, ujednačavanje sudske prakse te osiguranje zaštite, podrške i istog tretmana svih žrtava i svjedoka u postupcima pred svim sudovima u Bosni i Hercegovini. Sud Bosne i Hercegovine je označen kao jedan od značajnih nositelja aktivnosti njenog provođenja kroz različite aktivnosti koje su navedene u samom tekstu Strategije.

Strategija za borbu protiv korupcije

Nova Strategija za borbu protiv korupcije za period od 2022. do 2024. godine na nivou Bosne i Hercegovine je izrađena od strane Agencije za borbu protiv korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, te su u toku aktivnosti za njeno usvajanje. Nakon što se ista usvoji, pristupit će se njenoj implementaciji. Sud je u dosadašnjem periodu redovno poštovao sve obaveze koje su proizlazile iz ranijih strategija za borbu protiv korupcije.

Strategija za reformu sektora pravde

Strateški okvir za sektor pravde u BiH, zajednički utvrđen kroz Strategiju za reformu sektora pravde u BiH za period od 2014. do 2018. godine, sastojao se od vizije „Efikasan, efektivan i koordiniran sistem pravde u BiH koji je odgovoran prema svim građanima BiH i potpuno usklađen sa EU standardima i najboljom praksom, garantirajući vladavinu prava“ i pet dugoročnih prioriteta, odnosno strateških programa, i to: pravosuđe, izvršenje krivičnih sankcija, pristup pravdi, podrška ekonomskom rastu, i koordiniran, dobro rukovođen i odgovoran sektor. Nacrt nove strategije je u izradi, te će se po usvajanju pristupiti implementaciji iste.

Preporuke Evropske komisije

Vijeće za opće poslove Evropske unije prihvatilo je u septembru 2022. godine zahtjev Bosne i Hercegovine za članstvo u EU i dalo nalog Evropskoj komisiji za pripremu upitnika za BiH. Jedan od ključnih prioriteta odnosi se na oblast vladavine prava, i to na unapređenje pravosuđa donošenjem novog zakona o sudovima Bosne i Hercegovine u skladu s evropskim standardima, čija izrada je u toku.

3.2.2. Srednjoročni plan rada Suda

Imajući u vidu značaj strateškog planiranja i izrade planskog dokumenta kojim će se utvrditi željeni pravac djelovanja i razvoja institucije, kao i utvrđivanja ciljeva i instrumenata za njihovu provedbu, kao predsjednik Suda sam u mandatnom periodu redovno usvajao Srednjoročni plan rada Suda Bosne i Hercegovine, tako i za naredni trogodišnji period,

uvažavajući Odluku o postupku srednjoročnog planiranja, praćenja i izvještavanja u institucijama Bosne i Hercegovine.

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine je 2021. godine uvelo proces strateškog planiranja u sudovima u kojima se ranije nisu sačinjavali strateški planovi, te shodno Uputstvu za strateško planiranje i izvještavanje u sudovima u BiH, Sud svoje ažurirane srednjoročne planove rada dostavlja i VSTV-u BiH, a isti se objavljuju i na web-stranici Suda.

Kroz Srednjoročni plan rada Suda jasno su postavljeni ciljevi i indikatori za praćenje uspjeha i stepena ostvarenja definiranih ciljeva i programskih aktivnosti, s ciljem ostvarenja temeljne nadležnosti, misije i vizije Suda, te unapređenja efikasnosti i kvaliteta poslovnih procesa.

3.2.3. Ciljevi, misija i vizija Suda

Strateški cilj

STRATEŠKI CILJ	<i>Unapređenje efikasnosti, odgovornosti, kvalitete i neovisnosti sektora pravde u BiH</i>
---------------------------	--

Strateški cilj Suda Bosne i Hercegovine „**Unapređenje efikasnosti, odgovornosti, kvalitete i neovisnosti sektora pravde u BiH**“ povezan je i izveden iz općih ciljeva i principa razvoja, te strateških ciljeva utvrđenih Srednjoročnim programom rada Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i predstavlja glavnu usredotočenost institucije u narednom trogodišnjem periodu.

Srednjoročni cilj

SREDNJOROČNI CILJ	<i>Jačanje pravne države, vladavine prava i uspostava sistema borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala</i>
------------------------------	--

Ostvarenjem srednjoročnog cilja, koji je zajednički za sve institucije u oblasti pravosuđa: „**Jačanje pravne države, vladavine prava i uspostava sistema borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala**“, Sud BiH će nastojati da kroz definirane specifične ciljeve, programe i projekte doprinese ostvarenju strateškog cilja i provedbi Državne strategije za procesuiranje predmeta ratnih zločina, te na taj način doprinosi jačanju sektora pravde.

Dugoročna orijentacija svih pravosudnih institucija ka jačanju vladavine prava i borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala predstavlja najvažniji strateški pravac djelovanja, te će i aktivnosti Suda Bosne i Hercegovine biti usmjerene na ostvarenje specifičnog cilja, kako bi se doprinijelo ostvarenju ovog zajedničkog srednjoročnog cilja.

Specifični cilj

SPECIFIČNI CILJ	<i>Unaprijediti učinkovitost i kvalitet rada Suda BiH</i>
------------------------	---

Polazeći od mandata i misije Suda u skladu s nadležnostima Suda BiH da odlučuje u krivičnim, upravnim i apelacionim stvarima u prvostepenom, odnosno drugostepenom postupku, definiran je specifični cilj: „*Unaprijediti učinkovitost i kvalitet rada Suda BiH*“.

Izjava o misiji Suda BiH

MISIJA	Sud BiH kroz nepristrasna i neovisna suđenja u okviru svoje krivične, upravne i apelacione nadležnosti koju realizira na cijeloj teritoriji BiH, poštujući dignitet stranaka i njihova prava, osigurava efikasno i efektivno ostvarivanje nadležnosti države Bosne i Hercegovine.
---------------	---

Izjava o viziji Suda BiH

VIZIJA	Sud Bosne i Hercegovine kao neovisna, profesionalna, efikasna i efektivna pravosudna institucija, svojim zakonitim i transparentnim radom doprinosi učvršćivanju vladavine prava, poštivanju prava i sloboda građana, ostvarenju veće sigurnosti i prosperiteta građana, te ispunjavanju uslova za pristup Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji.
---------------	---

3.3. PODZAKONSKI AKTI SUDA

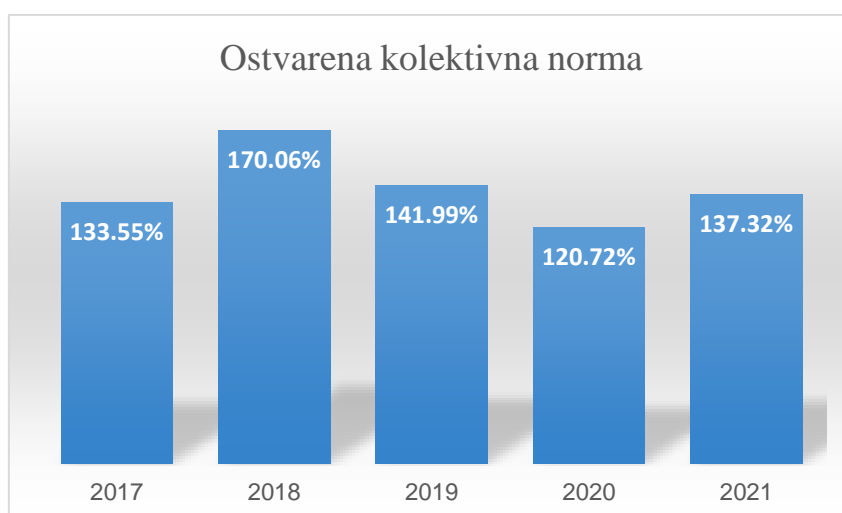
- Pravilnik o radu Suda BiH
- Poslovnik o radu Suda BiH
- Pravilnik o unutrašnjem sudskom poslovanju Suda BiH
- Pravilnik o organizacionoj strukturi Suda BiH

4. PREGLED STANJA U SUDU

4.1. Kratak osvrt na ostvarene rezultate rada Suda BiH u periodu 2017.–2022.

Od 2017. godine do danas, glavni ciljevi rukovođenja Sudom su bili postizanje efikasnog rada kroz ostvarenu normu, smanjen broj neriješenih predmeta, efikasnija suđenja, te što bolji procenat plana rješavanja predmeta. U ovom dijelu ću se osvrnuti na najznačajnije segmente koji se tiču ostvarenih rezultata rada Suda Bosne i Hercegovine i na pregled stanja u Sudu u periodu mog mandata, uz napomenu da se podaci za 2022. godinu još obrađuju, te će isti biti uskoro dostupni kroz narativni izvještaj.

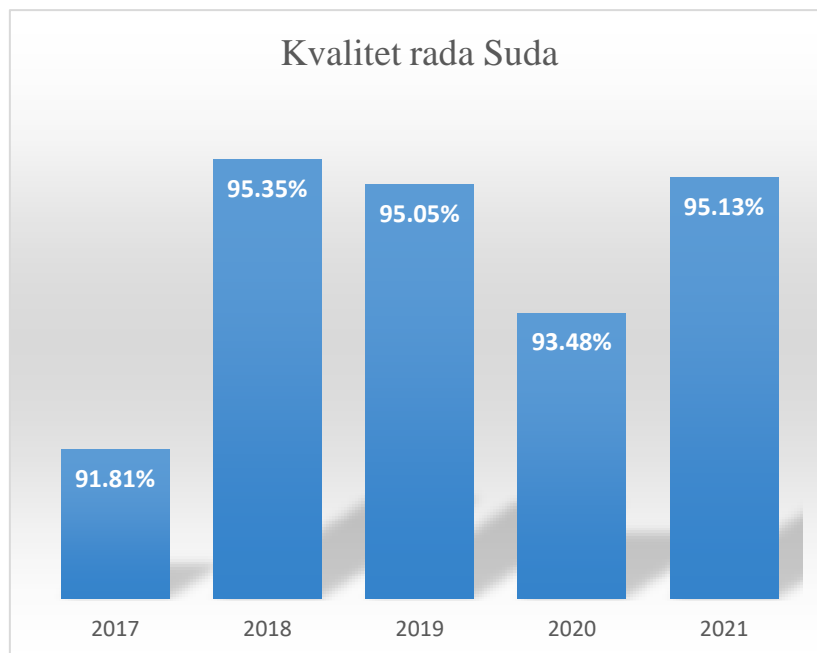
4.1.1. Ostvarena kolektivna norma 2017.–2021.

Iz tabelarnog prikaza može se zaključiti da kolektivna norma Suda BiH za svaku godinu iznosi iznad 100%. Posebno bih istakao 2020. godinu, kada je vladala pandemija virusa Covid-19, te je uprkos uvedenom vanrednom stanju postignut veoma visok nivo kolektivne norme. Na dinamiku rješavanja predmeta u velikoj mjeri je u toku 2020., 2021. i jednim dijelom 2022. godine utjecala pandemija Covid-19, te, zbog objektivnih okolnosti, određeni broj predmeta nije mogao biti završen prema planiranoj dinamici, jer su zakazana ročišta morala biti odgađana. Mjerama kriznih štabova u toku 2020., 2021. i prve polovine 2022. godine bio je ograničen broj osoba koje mogu boraviti u zatvorenom prostoru, pa se mnogi predmeti Odjela I i Odjela II nisu mogli zakazivati zbog velikog broja stranaka u postupku. Također, zdravstveno stanje učesnika u postupcima pred Sudom uzrokovano virusom Covid-19 je utjecalo na dinamiku završetka predmeta. U predmetima u kojima se ročišta nisu mogla održavati zbog mjera propisanih naredbama kriznih štabova, sudije su redovno pratile stanje i poduzimale neodložne radnje. Kako bi se djelimično prevazišao problem suđenja u velikim predmetima, Sud je zahvaljujući donatorskim sredstvima misije OSCE-a u BiH opremio sudnicu 6 ogradama od pleksiglasa, kako bi se barem djelimično prevazišao problem zakazivanja suđenja dok traje opasnost od zaraze koronavirusom. S druge strane, predmeti u kojima je moglo biti održano ročište su bili u radu, te se po istima redovno postupalo u skladu s utvrđenom dinamikom i planovima (kvartalni i planovi rješavanja predmeta).

Kada je u pitanju 2022. godina, preliminarnim pregledom rezultata rada Suda, ostvarena kolektivna norma iznosi 158,8%.

4.1.2. Kvalitet rada Suda

Iz tabelarnog pregleda vidljivo je da procenat kvalitete rada na nivou Suda svake godine iznosi iznad 90%, te se može zaključiti da je na izuzetno zadovoljavajućem nivou.

Statistički gledano, nešto je niži procenat kvalitete Upravnog odjeljenja u odnosu na Krivično odjeljenje. Međutim, naglašavam da se u okviru Upravnog odjeljenja Suda nalaze tri referata i to upravni, parnični i izvršni referat, te je veći broj odluka na koje je moguće izjaviti pravni lijek u odnosu na Krivično odjeljenje.

4.1.3. Pregled realizacije Planova rješavanja predmeta po godinama

Odjel II, Odjel III i Upravno odjeljenje

Godina	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Procenat riješenosti – Prvi stepen	69,5%	74,4%	85,2%	82,5%	86,5%	94,09%

Apelaciono odjeljene

Godina	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Realizacija plana – I kvartal	91,26%	87,50%	99,22%	97,44%	84,33%	93,48%
Realizacija plana – II kvartal	92,62%	93,83%	92,31%	86,08%	96,58%	97,22%
Realizacija plana – III kvartal (Odjel II i III)	88,12%	95,45%	95,12%	91,46%	98,84%	96,10%
Realizacija plana – IV kvartal (Odjel II i III)	99,06%	96,69%	96,30%	48,18%	96,77%	96,25%

Budući da Sud Bosne i Hercegovine po svojoj organizaciji ima prvostepenu i drugostepenu nadležnost, to se sačinjavaju godišnji planovi za Odjel II, Odjel III Krivičnog odjeljenja i Upravnog odjeljenja Suda, a kvartalni planovi za Apelaciono odjeljenje. Odjel I za ratne zločine prema Uputstvima koje je donijelo Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH nije u obavezi sačinjavati Plan rješavanja predmeta, već Akcioni pregled rada/plan, o čemu će kasnije biti više riječi.

Iz pomenute tabele, vidljivo je da je stepen realizacije planova od 2017. do 2022. godine u stalnom porastu, što je rezultat kontinuiranog nadzora i praćenja realizacije planova. Kao što se može vidjeti 2020. godina bilježi odstupanje od trenda povećanja procenta realizacije planova, ali napominjem da se radi o godini kada je proglašeno vanredno stanje uzrokovano pandemijom.

4.1.4. Procenat riješenih i neriješenih predmeta na nivou Suda po godinama

Odjel I

Godina	Procenat riješenih predmeta	Procenat neriješenih predmeta
2017.	83,74%	16,26%
2018.	87,74%	12,26%
2019.	83,83%	16,17%
2020.	75,15%	24,85%
2021.	84,35%	15,65%

Odjel II

Godina	Procenat riješenih predmeta	Procenat neriješenih predmeta
2017.	91,33%	8,66%
2018.	90,62%	9,38%
2019.	90,02%	9,98%
2020.	89,22%	10,78%
2021.	90,02%	9,98%

Odjel III – Krivično odjeljenje

Godina	Procenat riješenih predmeta	Procenat neriješenih predmeta
2017.	83,59%	16,41%
2018.	83,45%	16,55%
2019.	86,38%	13,62%
2020.	85,52%	14,48%
2021.	89,92%	10,78%

Odjel III – Upravno odjeljenje

Godina	Procenat riješenih predmeta	Procenat neriješenih predmeta
2017.	59,27%	40,73%
2018.	61,35%	38,65%
2019.	61,43%	38,57%
2020.	57,82%	42,18%
2021.	55,42%	44,58%

Apelaciono odjeljenje

Odjel I

Godina	Procenat riješenih predmeta	Procenat neriješenih predmeta
2017.	88,28%	11,71%
2018.	87,28%	12,72%
2019.	93,06%	6,94%
2020.	87,50%	12,50%
2021.	88,14%	11,86%

Odjel II

Godina	Procenat riješenih predmeta	Procenat neriješenih predmeta
2017.	94,76%	5,23%
2018.	98,95%	1,42%
2019.	96,87%	3,13%
2020.	96,70%	3,30%
2021.	94,8%	5,2%

Odjel III – upravni, parnični i krivični referat

Godina	Procenat riješenih predmeta	Procenat neriješenih predmeta
2017.	86,26%	13,74%
2018.	90,20%	9,80%
2019.	96,24%	3,76%
2020.	89,73%	10,27%
2021.	94,96%	5,04%

Prema prikazu procenta riješenih i neriješenih predmeta po odjelima i po godinama, vidljivo je da je procenat riješenih predmeta veći od procenta neriješenih predmeta. Stanje po odjelima je prikazano kao ukupna statistika po referatu, a ne po fazama postupka. Pojedinačne faze postupka su vidljive iz narativnih izvještaja koja se Vijeću dostavljaju svake godine.

4.2. Osvrt na organizacionu i kadrovsku osposobljenost

U skladu sa Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, Sudu Bosne i Hercegovine su odobrena sredstva, odnosno ista su budžetirana za 288 uposlenika, uključujući 56 redovnih sudijskih i dvije dodatne sudijske pozicije. U Sudu Bosne i Hercegovine zaposlene su ukupno 273 osobe, od toga 46 sudija i 15 zaposlenika angažiranih na IPA projektu. Angažman IPA osoblja je trajao do 31. 12. 2022. godine, po osnovu projekta IPA 2019. – „Unapređenje rada na predmetima ratnih zločina u BiH“. Prema informacijama koje smo dobili u okviru pomenutog projekta, izgledno je produženje ugovora za još jedan period u toku 2023. godine i to za sedam pozicija.

Imajući u vidu značaj stručne i administrativno-tehničke podrške koji su zaposlenici angažirani na IPA projektu pružali u radu sudijama na predmetima ratnih zločina, kao i značaj Revidirane državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina za rad Odjela I Krivičnog odjeljenja Suda, poduzeo sam sve aktivnosti kako bi se našlo dugoročno i održivo rješenje za osiguranje podrške u radu sudijama na predmetima ratnih zločina. U tom smislu sam uputio prijedlog odluke o novom zapošljavanju prema Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, kojom je predviđeno osiguranje sredstava u okviru redovnog budžeta Suda za prelazak 15 zaposlenika s IPA projekta na redovan budžet, a u skladu sa preporukama Visokog sudskog i tužilačkog vijeća.

Organizaciona struktura Suda Bosne i Hercegovine utvrđena je Zakonom o Sudu Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 49/09, 74/09 i 97/09). Odjeljenja Suda su: Krivično odjeljenje, Upravno odjeljenje i Apelaciono odjeljenje. U okviru Krivičnog odjeljenja djeluju tri odjela: Odjel I za ratne zločine, Odjel II za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju i Odjel III za opći kriminal. Poslovi iz nadležnosti Upravnog odjeljenja su organizirani kroz parnični, upravni i izvršni referat. U sastavu Apelacionog odjeljenja nalaze se Odjel I za ratne zločine, Odjel II za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju i Odjel III za rješavanje žalbi na odluke Odjela III i Upravnog odjeljenja, te za rješavanje prigovora vezanih za izbornu materiju.

Sa 31. decembrom 2022. godine Sud je imao 46 sudija, uključujući predsjednika Suda, jednog sudiju koji je član Visokog sudskog i tužilačkog vijeća i jednu sudiju koja je pod suspenzijom od druge polovine 2022. godine. U toku 2022. godine istekao je mandat za šest sudija (pet sudija zbog odlaska u penziju, dok je jedan sudija imenovan za sudiju Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine). Rasporedom za 2022. godinu, sudije su bile raspoređene po odjeljenjima i odjelima Suda, pri čemu su u toku godine vršene izmjene rasporeda zbog potreba posla iz gore pomenutih razloga. Na kraju 2022. godine, ukupno 25 sudija bilo je raspoređeno na krivični referat prvog stepena i to: 15 sudija u Odjel I (pet vijeća), odnosno na dan 31.12.2022. godine 14 sudija, jer je jednoj sudiji 16.12.2022. godine istekao mandat, te 10 sudija u Odjel II i III (tri vijeća, jedan sudija za prethodni postupak). U cilju što manjeg zaduživanja u ranijim fazama postupka, a radi uklanjanja prepreka sudijama Odjela II i III za suđenje u glavnom pretresu, sudije Odjela I zadužuju se KV predmetima Odjela II i III (odlučivanje u okviru vanraspravnih vijeća). Također, u cilju omogućavanja približno ujednačenog procenta ostvarene norme unutar Krivičnog odjeljenja, u septembru 2022. godine donio sam odluku da se predmeti u fazi prethodnog saslušanja Odjela II i III dodjeljuju u rad sudijama Odjela I.

U Upravno odjeljenje je na dan 31.12.2022. godine bilo raspoređeno ukupno devet sudija, i to sedam sudija na upravni, a dvoje sudija na parnični referat. Sudije parničnog referata su ujedno raspoređene i na izvršni referat. Također, Odlukom predsjednika Suda broj: Su-10-130/19 od 27. 3. 2019. godine jedan sudija je raspoređen na upravni i izvršni referat.

Na dan 31.12.2022. godine u Apelacionom odjeljenju bilo je raspoređeno ukupno 11 sudija uključujući i predsjednika Suda, i to pet sudija koji su raspoređeni na krivični referat, pet sudija raspoređenih na upravno-parnični referat, a predsjednik Suda, u slučaju „istrošenosti sudija“ postupao je po potrebi na oba referata. Nadalje, troje sudija Krivičnog odjeljenja Suda po potrebi postupa u predmetima Apelacionog odjeljenja.

Od 16. 1. 2023. godine početak će s radom jedan novoimenovani sudija, dok će u 2023. godini u penziju otići pet sudija. Trenutno je raspisan i otvoren konkurs za još troje sudija, a jedan dodatni sudija nije imenovan, iako je bio raspisan konkurs za popunu ove upražnjene pozicije. Sve navedeno će utjecati na raspored sudija i vijeća u narednom periodu. Zbog oscilacije u prilivu predmeta, posebno na Apelacionom odjeljenju, te neizvjesnosti oko usvajanja Zakona o sudovima, u toku mandata od 2017. godine tražio sam popunjavanje dvije budžetske pozicije dodatnih sudija. U toku je rad na Nacrtu zakona o sudovima na državnom nivou, te bi se nakon uspostave Apelacionog suda trebao ponovo odrediti broj sudija, kako novoformiranog Apelacionog suda tako i Suda BiH. Budući da je neizvjesno kada će zakon biti upućen u proceduru usvajanja, kada će biti usvojen, te gdje će biti sjedište novog suda, smatramo da je neophodno za sada zadržati sistem dodatnih sudija u Sudu BiH na način kako je to pitanje do sada bilo riješeno, budući da je nepoznat početni broj sudija koji bi radili u tom sudu. Ukoliko bi sjedište novog Apelacionog suda bilo izvan Sarajeva, vrlo vjerovatno određeni broj sudija neće pristati da radi u drugom gradu, što će dodatno usložniti situaciju u pogledu sastava i broja sudija u Sudu. Također, pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine pokrenut je zahtjev za ocjenu ustavnosti sadašnjeg Zakona o Sudu BiH u odnosu na Apelaciono odjeljenje Suda, konkretnije, u odnosu na odredbe zakona kojima se utvrđuje postojanje, raspoređivanje i broj sudija tog Odjeljenja, o čemu još nije donesena odluka, te navedeno smatram dodatnom okolnošću neizvjesnosti statusa ovog odjeljenja, koju treba imati u vidu kada je u pitanju imenovanje dodatnih sudija u Sud BiH. Shodno navedenom, smatram da bi se dosadašnja praksa Suda BiH u pogledu imenovanja dodatnih sudija, trebala primjenjivati i ubuduće, dok se ne riješe pomenuta pitanja statusa Apelacionog odjeljenja Suda, a sve u skladu sa iskazanim potrebama, istovremeno vodeći računa o prilivu predmeta, smanjenju broja zaostalih/neriješenih predmeta, kao i ažurnosti rada Suda. Smatram da se na ovaj način sprječava nepotrebno trošenje budžetskih sredstava ukoliko nema potrebne za stalnim angažmanom sudija, dok se s druge strane imenovanjem dodatnih sudija, i to na određene referate, smanjuje broj zaostalih/neriješenih predmeta, ažurno rješavaju pritvorski predmeti, kao i predmeti izbornih žalbi koji su po prirodi hitni.

Presjek stanja ostalih aktivnosti u Sudu

Kada su u pitanju ostale aktivnosti u Sudu, realizirao sam sve obaveze propisane Zakonom o Sudu Bosne i Hercegovine, kao i Poslovníkom o radu Suda, te ostvarivao svoju ulogu kroz nadležnosti propisane i drugim zakonima (Zakon o izvršenju krivičnih sankcija, Zakon o

krivičnom postupku, Zakon o slobodi pristupa informacijama, Zakon o radu u institucijama BiH). Sud BiH je za 2020. i 2021. godinu dobio pozitivno mišljenje od Ureda za reviziju institucija BiH (dato je pozitivno mišljenje i o finansijskim izvještajima i o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima, bez skretanja pažnje ili izražavanja rezerve). Sud je uspješno završio svaku finansijsku godinu od 2017. godine do danas, te je pravovremenim planiranjem, praćenjem raspoloživih sredstava i prestrukturiranjem sredstava unutar vlastitog budžeta uspio izmiriti sve stvorene obaveze. U skladu sa Zakonom o internoj reviziji, te zaključcima Vijeća ministara BiH, uspostavljena je Jedinica interne revizije u Sudu BiH, koja u skladu s Odlukom o kriterijima za uspostavljanje jedinica interne revizije u institucijama BiH, vrši funkciju interne revizije u Sudu BiH i Tužilaštvu BiH, te je uspostavljen sistem finansijske kontrole.

Pored uložениh napora usmjerenih na unapređenje efikasnosti i kvaliteta rada na predmetima, značajni naponi su uloženi na realiziranje strateških ciljeva i zadataka. U tom smislu, resursi Suda su bili usmjereni na realizaciju aktivnosti iz strateških dokumenata, jačanje transparentnosti, te saradnju sa zajednicom. Tako je Sud nastavio i rad na provođenju Državne strategije za rad na predmetima ratnih zločina, kako u pogledu efikasnog procesuiranja ovih predmeta tako i u odnosu na pitanje prenošenja, odnosno preuzimanja predmeta na/sa entitetskih sudova. Povremeno su održavani sastanci stalnog vijeća Suda, sa predstavnicima Tužilaštva, vezano za provođenje aktivnosti predviđenih iz Strategije. Također, provedene su i aktivnosti na implementaciji Plana borbe protiv korupcije, kao i komunikacijskih strategija za informisanje javnosti o procesu pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji, te ostalih smjernica i uputa koje dobijamo od Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH (Smjernice za prevenciju seksualnog i rodno zasnovanog seksualnog uznemiravanja, Strategije za unapređenje rodne ravnopravnosti u pravosuđu BiH). Sudije i osoblje Suda su redovno pohađali obuke i bili predavači iz različitih specijalističkih oblasti, te su sudije Suda BiH učestvovalе u radnim grupama za izmjenu nekoliko zakona značajnih za rad pravosuđa. Provođeno je i niz aktivnosti u cilju jačanja borbe protiv korupcije, jačanja integriteta kao i nezavisnosti sudija, a okviru međuinstitucionalne saradnje, potpisan je memorandum o saradnji s nekoliko institucija s kojima je definisana stručna saradnja. Također, u 2020. godini pokrenute su aktivnosti u cilju uspostave poslova praćenja i evidencije sudske prakse kroz stručno tijelo Suda.

U oblasti zaštite tajnih podataka, Sud Bosne i Hercegovine je tokom 2017. godine dovršio poduzimanje aktivnosti i mjera na planu uspostavljanja sistema zaštite tajnih podataka, te smo

od nadležnog organa (Državni sigurnosni organ pri Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine), nakon obavljenog nadzora, dobili certifikat o ispunjenosti uslova za rukovanje tajnim podacima do i uključujući stepen tajnosti „VRLO TAJNO“ u papirnoj formi.

Imajući u vidu da CMS sistem nema mogućnost praćenja i vođenja evidencija koje se tiču novčanih potraživanja, Sud BiH je kreirao internu bazu „aplikacija novčanih potraživanja“ koja ima za cilj da na jednom mjestu prikaže detaljne i ažurne podatke koji se tiču naplate svih potraživanja po pravosnažnim presudama izrečenim pred Sudom BiH. Aplikacija evidencije novčanih potraživanja (sa čijom uspostavom je Sud započeo 2017. godine) je u potpunosti stavljena u funkciju, te je na taj način Sud Bosne i Hercegovine prva pravosudna institucija koja je uspostavila elektronski sistem praćenja naplate novčanih potraživanja.

5. PLAN I PROGRAM PREDVIĐENIH MJERA I OSTVARIVANJA REZULTATA ZA PERIOD 2023.–2029. (STRATEŠKI CILJEVI)

5.1. Strateški ciljevi

Strateški cilj Suda Bosne i Hercegovine za period 2023.–2025. je „Unapređenje efikasnosti, odgovornosti, kvalitete i nezavisnosti sektora pravde u BiH“. Ostvarivanjem srednjoročnog cilja „Jačanje pravne države, koji se tiče jačanja pravne države, vladavine prava i uspostavu sistema borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala“, Sud će nastojati da doprinese ostvarenju strateškog cilja. U skladu s mandatom i misijom Suda BiH, kao i zakonskim nadležnostima, definisan je i specifičan cilj „Unaprijediti učinkovitost i kvalitet rada Suda“.

Predsjednik Suda Bosne i Hercegovine je glavni nosilac aktivnosti kojima će se ispuniti srednjoročni, strateški i specifični ciljevi Suda, kao i ostale obaveze propisane Zakonom o sudu BiH i aktima Visokog sudskog i tužilačkog vijeća kojima se detaljnije utvrđuju obaveze predsjednika Suda, a vezani su za ostvarivanje učinkovitog rada Suda, o čemu će biti riječi detaljnije u nastavku programa rada. Program rada obuhvata aktivnosti za period 2023.–2029., do kada, u skladu sa Zakonom o Visokom sudskom i tužilačkom vijeću, traje mandat predsjednika Suda, te je u pojedinim segmentima je detaljniji od srednjoročnog plana Suda, budući da program rada predsjednika obuhvata period od šest godina, a Srednjoročni plan rada Suda obuhvata period 2023.-2025. Program rada predsjednika Suda realizirat će se kontinuirano, kroz tri strateška cilja:

STRATEŠKI CILJEVI	Unapređenje učinkovitosti i efikasnosti rada Suda
	Unapređenje kvalitete rada Suda
	Unapređenje institucionalnog razvoja Suda

Svaki od ova tri strateška cilja realizovat će se kroz više aktivnosti koje će biti u narednom tekstu detaljnije obrađene. Prilikom sačinjavanja programa rada uzeo sam u obzir, pored pomenutih strateških dokumenata, preporuka, zakona i podzakonskih akata, i *Mišljenja Konsultativnog vijeća evropskih sudija i Magna carte sudija*.

5.2. Unapređenje učinkovitosti, odnosno efikasnosti rada Suda

Kako bi se unaprijedila učinkovitost, odnosno efikasnost Suda, poduzet ću aktivnosti koje mi stoje na raspolaganju kao predsjedniku Suda u skladu s propisanim odgovornostima. Poduzete aktivnosti će biti usmjerene na postizanje što boljih rezultata, koji će biti izraženi kroz glavne indikatore učinkovitosti, a to su: a) procenat ostvarene godišnje norme, b) postotak realizacije planova za rješavanje predmeta, c) smanjenje broja neriješenih predmeta i dužine trajanja postupka. Pomenuti indikatori su sistemskog karaktera i imaju normativnu podlogu. Pored navedenog, u toku svake godine ću kao predsjednik Suda, ukoliko se ukaže potreba, poduzeti i druge kratkoročne aktivnosti i mjere kojima će se postići efikasnost rada Suda.

U junu 2022. godine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine usvojila je Zakon o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku pred Sudom Bosne i Hercegovine, kojim su propisani način, uslovi i postupak zaštite prava na suđenje u razumnom roku u postupcima koji se vode pred Sudom BiH, kao i pravo na pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku.

Predsjednik Suda Bosne i Hercegovine je, u zakonom propisanom roku, 2022. godine donio Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registara podnesenih zahtjeva i odluka o zahtjevima za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku i sadržaju, te načinu vođenja registara podnesenih tužbi i odluka o podnesenim tužbama na pravično zadovoljenje zbog povrede prava na suđenje u razumnom roku. Također, donesena je i Odluka o imenovanju sudija za postupanje i odlučivanje o zahtjevima za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku.

Kroz navedene aktivnosti, u potpunosti sam ispunio sve obaveze u skladu s donesenim Zakonom. Redovno ću pratiti da li se podnose zahtjevi za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku pred Sudom, te ukoliko se utvrdi povreda pred Sudom BiH, izvršit ću analizu stanja na način da ću utvrditi uzrok povrede (da li se radi o subjektivnom odnosu sudije prema predmetu, ili se radi o objektivnim okolnostima), te, u skladu s tim, poduzeti mjere koje će doprinijeti da se poštuje pravo na suđenje u razumnom roku. Izvještaji o ovim predmetima će se u skladu sa zakonom dostavljati Visokom sudskom i tužilačkom vijeću.

5.2.1. Ispunjenje orijentacione godišnje norme za rad sudija

Pravilnik o orijentacionim mjerilima za rad sudija i stručnih saradnika u sudovima u Bosni i Hercegovini je pravni okvir po kojem Sud djeluje u cilju ispunjavanja godišnje norme. U skladu s dosadašnjom praksom, nastavit ću najmanje na kvartalnom nivou pratiti procenat ostvarenja norme za sve sudije pojedinačno. Putem stručnih službi Suda, u saradnji s predsjednicima odjeljenja, sudijama će se tokom godine dostavljati podaci o ostvarenoj normi, u cilju blagovremenog obavještanja radi planiranja rješavanja predmeta. Po potrebi ću u toku godine vršiti izmjene u rasporedu sudija, u cilju ravnomjerne opterećenosti predmetima i omogućavanja ostvarivanja norme. Prema dosadašnjem stanju priliva predmeta, na Upravnom referatu priliv predmeta je dostatan za ispunjenje norme po sudiji. Nešto manji priliv je na parničnom i izvršnom referatu u odnosu na upravni referat, ali je također zadovoljavajući priliv u odnosu na broj sudija u pogledu mogućnosti postizanja norme. Međutim, prema dosadašnjem stanju predmeta, priliv predmeta na Odjelu I Krivičnog referata nije dovoljan kako bi propisana norma bila ispunjena. Imajući u vidu da je trend podizanja optužnica u prethodnom periodu bio na opadajućem nivou, to je realno za očekivati da će se približno isti trend nastaviti i u narednim godinama. Kada su u pitanju predmeti Odjela II i III, priliv je veći u odnosu na Odjel I. U tom je smislu, od januara 2023. godine, iz tih razloga rasformirano jedno vijeće Odjela I.

Kako bih napravio balans zaduženja sudija Odjela I i sudija Odjela II i III, te odnos ostvarenih normi, u drugoj polovini 2022. godine fazu postupka odlučivanja o optužnici (faza prethodnog saslušanja) u predmetima Odjela II i III sam rasporedio sudijama Odjela I. Iz istog razloga su sudije Odjela I veći broj godina zadužene KV (odlučivanje vanraspravnih vijeća) predmetima Odjela II i III. Od 2023. godine, planiram povećati broj sudija Odjela II i III, a, kao što sam naveo, te smanjiti jedno vijeće u Odjelu I. Budući da je u toku 2022. godine za šest sudija istekao mandat, a da u toku 2023. godine odlazi pet sudija, izmjena rasporeda sudija će ovisiti od dinamike izbora i broja izabranih novih sudija.

U skladu s navedenim, naglašavam da ću redovno pratiti priliv predmeta na svim referatima, a posebno na krivičnom referatu, zbog dosadašnjeg trenda podignutih optužnica, odlaska sudija u penziju, te, u skladu s tim, donositi odluke o rasporedu sudija, a sve u cilju ravnomjerne opterećenosti sudija predmetima, te efikasnog rada Suda.

Unazad nekoliko godina, Apelaciono odjeljenje se suočava s varijabilnim brojem predmeta u radu, te se na nivou ovog Odjeljenja redovno razmatraju mjere u cilju ravnomjerne opterećenosti predmetima kako bi sve sudije imale približno isti procenat ostvarene norme.

Ovu mjeru namjeravam nastaviti provoditi u daljem toku rada u koordinaciji s predsjednikom Apelacionog odjeljenja.

Imajući u vidu da je u toku 2022. godine sačinjen novi Nacrt Zakona o sudovima, te da je pred Ustavnim sudom BiH podnesena apelacija kojom se osporava sadašnje zakonsko rješenje načina rasporeda sudija u Apelaciono odjeljenje Suda BiH, to će dinamika usvajanja zakona, tako i ishod podnesene apelacije, utjecati na organizaciju, kadrovsku osposobljenost te raspored sudija u Sudu. Od ovog procesa ovisit će mnoge aktivnosti u Sudu, a nešto detaljnije mogu objasniti u usmenom izlaganju programa.

Nosioci aktivnosti: predsjednik Suda, predsjednici odjeljenja, sudije.

Indikatori uspjeha: postizanje propisane norme 100% na nivou Suda, ostvarivanje propisanog procenta pojedinačne norme što većeg broja sudija.

5.2.2. Realizacija planova rješavanja predmeta

U skladu sa Uputstvom Visokog sudskog i tužilačkog vijeća za rješavanje predmeta (Uputstvo doneseno na sjednici Visokog sudskog i tužilačkog vijeća 4. i 5. septembra 2019. godine i dopuna od 23. januara 2020. godine), na početku svake godine kreirat će se planovi za rješavanje predmeta. U skladu s nadležnostima ovog Suda, svake godine će se donositi godišnji plan za Upravno odjeljenje i Odjel II i III Krivičnog odjeljenja, te kvartalni planovi za Apelaciono odjeljenje. Planovi će sadržavati elemente propisane navedenim uputstvima, a isti će se kreirati u saradnji s predsjednicima odjeljenja, prema podacima dostupnim u CMS sistemu.

U skladu s obavezama koje su za predsjednika Suda propisane normativnim okvirom, kontinuirano ću pratiti stepen realizacije planova rješavanja predmeta, analizirati stanje iz CMS izvještaja, te po ukazanoj potrebi vršiti reviziju planova. Ove aktivnosti ću, kao i u dosadašnjem periodu provoditi u saradnji s predsjednicima odjeljenja, kako je to propisano uputstvima Visokog sudskog i tužilačkog vijeća. Stepem realizacije planova, te eventualne poteškoće koje se javljaju prilikom realizacije istih, razmatrat će se redovno na sjednicama odjeljenja. Sudijama koji su obuhvaćeni planom bit će dostupne informacije o procentu realizacije planova, kako bi se pravovremeno informisali o stepenu realizacije predmeta kojima su zaduženi. Ukoliko se uoče neopravdani zastoji u rješavanju predmeta iz plana, u saradnji s

predsjednikom odjeljenja će se intenzivirati aktivnosti u cilju postizanja procesne discipline svakog sudije. Također, u slučaju uočenih odstupanja u pogledu rješavanja predmeta po starosti, preko predsjednika odjeljenja će se insistirati na rješavanju prema hronologiji zaprimanja predmeta. Cilj navedenih aktivnosti će biti što bolja realizacija plana na kraju svake godine i otklanjanje svih nedoumica ili prepreka koje ometaju njihovu realizaciju. Ukoliko Visoko sudsko i tužilačko vijeće donese nove upute vezane za način realizacije predmeta iz planova za složene predmete organiziranog kriminala, pratit ću upute i starati se da iste budu adekvatno provedene u praksi, u saradnji s predsjednicima odjeljenja.

Imajući u vidu da su na snagu stupile izmjene odredbi Zakona o javnim nabavkama, kojim je propisan kratak rok (60 dana od primanja tužbe) za odlučivanje po tužbi u upravnom sporu, to će se eventualno reflektovati na realizaciju plana u okviru Upravnog referata. Ostaje da se vidi da li će takvi predmeti biti uvršteni u Plan rješavanja predmeta ili će Plan ostati isti kao i ranije, pa će to predstavljati dodatni kvantum rada sudijama. O ovome smo već razgovarali na sastanku s predstavnicima Stalne komisije za efikasnost rada sudova.

U okviru Odjela I za ratne zločine, u skladu s Uputstvom za praćenje rada na predmetima ratnih zločina (usvojen na sjednici Visokog sudskog i tužilačkog vijeća na sjednici održanoj 21. i 22. 1. 2015. godine) sačinjavat će se Akcioni pregled rada/plan na predmetima ratnih zločina. Svake godine sačinjavat će se akcioni pregled/plan na kvartalnom i godišnjem nivou, u zavisnosti od faze postupka u kojem se predmeti nalaze. Redovno ću na polugodišnjem nivou u saradnji s predsjednikom Krivičnog odjeljenja, vršiti reviziju, pratiti realizaciju, te u slučaju ukazane potrebe izvršiti korekciju istog, a u rokovima propisanim Uputstvom, dostavljat ću izvještaje Vijeću. U saradnji s predsjednikom odjeljenja nadzirat ću aktivnosti koje se tiču redovnog unosa podataka u plan. Na nivou sjednica Krivičnog odjeljenja, razmatrat će se mjere koje će doprinijeti bržem rješavanju predmeta iz akcionih pregleda/planova, te stepen njegove realizacije.

Nosioci aktivnosti: predsjednik Suda, predsjednici odjeljenja, sudije koje su obuhvaćene planovima.

Indikatori uspjeha: visok stepen realizacije planova u skladu s objektivnom mogućnošću završetka predmeta, imajući u vidu kompleksnost predmeta i moguće prepreke za rješavanje istih u okviru vremenskog perioda predviđenog u planovima.

5.2.3. Smanjenje broja neriješenih predmeta i dužine trajanja postupka

Na kraju svake kalendarske godine analizirat ću stanje protoka predmeta kroz broj zaprimljenih i završenih predmeta na nivou odjeljenja, po fazama postupka i na nivou Suda, te dužinu trajanja predmeta u okviru predvidivih i optimalnih rokova. U zavisnosti od utvrđenog stanja po odjeljenju, u saradnji s predsjednicima odjeljenja poduzimat ću mjere koje će dovesti do skraćivanja trajanja postupaka i većeg broja riješenih predmeta, što će se razmatrati na sjednicama odjeljenja. Prilikom analize ovog pitanja uzimat će se u obzir struktura predmeta u pogledu kompleksnosti, posebno za one predmete za koje je zbog složenosti potrebno više godina za okončavanje predmeta, te potrebe hitnog postupanja u određenim vrstama predmetima (azil, ekstradicija, pitanje stranaca, pritvorski predmeti, javne nabavke, te svi ostali predmeti koji su po svojoj prirodi hitni).

Državna strategija za rad na predmetima ratnih zločina predstavlja strateški okvir Suda. Glavni ciljevi Strategije su: 1) procesuirati najsloženije i najprioritetnije predmete ratnih zločina u rokovima koje predviđa Strategija, i 2) prioritetno procesuirati najodgovornije počinitelje uz pomoć usaglašenih kriterija za selekciju i prioritetizaciju predmeta. Stalno vijeće Suda provodit će aktivnosti na donošenju odluka o prenosu i preuzimanju predmeta, u skladu s utvrđenim kriterijima. Po potrebi će se održavati sastanci s Tužilaštvom BiH. Posmatrajući strukturu predmeta koji se trenutno vode pred Sudom BiH u Odjelu I, isti su kompleksni zbog broja optuženih i broja dokaza koji su predloženi. U pojedinim predmetima loše zdravstveno stanje optuženih (najčešće uzrokovano poznijim godinama optuženih i svjedoka) dodatno otežava brže rješavanje predmeta. Uprkos ovome, redovno ću s predsjednikom Krivičnog odjeljenja, a predsjednik Odjeljenja dalje na sjednicama Odjeljenja, razmatrati načine na koji se ovi predmeti mogu što prije okončati, kako kroz efikasno i racionalno korištenje sudnica tako i kroz efikasno i racionalno vođenje glavnog pretresa. Pomenuto će se realizirati kroz sljedeće aktivnosti: korištenje video-linkova za saslušanje svjedoka koji žive u inostranstvu, broj svjedoka redukovati na način da se ne poziva mnogo svjedoka koji će svjedočiti na iste okolnosti posebno u cilju općih elemenata krivičnog djela ratnih zločina, prihvatanje utvrđenih činjenica, periodično održavanje statusnih konferencija kako bi se razriješila sporna pitanja, utvrđivanje nespornih dokaza, što češće zakazivanje ročišta, praćenje razloga za otkazivanje ročišta itd. Planiran je i nastavak rada na realizaciji mjera iz izvještaja sutkinje Joanne Korner, u cilju unapređenja efikasnosti u procesuiranju predmeta ratnih zločina.

Ove mjere za efikasnije vođenje postupka koje su detektovane u okviru Odjela I, razmotrit će se na sjednicama Krivičnog odjeljenja kao modul rada i na kompleksnim predmetima Odjela II (predmeti visoke i srednje korupcije i organiziranog kriminala). Imajući u vidu značaj borbe protiv korupcije i organiziranog kriminala, predmeti srednje i visoke korupcije, kao i organiziranog kriminala prioritetno će se rješavati. Redovno ću putem predsjednika Krivičnog odjeljenja pratiti dinamiku zakazivanja i rješavanja pomenute vrste predmeta.

Kada je u pitanju Upravno odjeljenje Suda, isto je podijeljeno na referat za upravne sporove, referat za parnični postupak i referat za izvršni postupak. Sve sudije raspoređene na referatu za upravne sporove u pravilu rade na predmetima iz svih područja za koja je zadužen njihov odjel. U saradnji s predsjednikom Odjeljenja i sudijama upravnog referata razmotrit ću mogućnost da se sudski savjetnici specijaliziraju za određena pravna područja: azil, javne nabavke, carine-porezi, ovisno o broju neriješenih predmeta u svakom području. Ovo iz razloga što uža specijalizacija dovodi do boljeg poznavanja relevantnih odredbi kao i relevantne sudske prakse, te povećava učinkovitost sudija i osoblja. Ovo bi bilo efikasno i za sudije, ali je prije svega potrebno razmotriti da li je ovo tehnički izvodljivo budući da nomenklatura CMS sistema ne prepoznaje podjelu predmeta po vrsti na Upravnom odjeljenju.

Kada je u pitanju rad na predmetima Upravnog odjeljenja, statističkom analizom došlo se do podataka da se oko 98% tužbi rješava presudom ili rješenjem. Ostale tužbe se povlače ili odbacuju. Budući da pisanje presuda i rješenja oduzima veliki dio radnog vremena sudijama, svako povlačenje i odbacivanje tužbe se može posmatrati kao ušteda vremena koje bi se moglo iskoristiti za rad na drugim predmetima. Prema organizaciji posla na Upravnom odjeljenju, nove tužbe prvo obrađuje stručni saradnik pripremnog postupka. Nakon što se ispune svi formalni uslovi, te kada tuženi dostavi odgovor na tužbu, otvara se tzv. „U“ faza predmeta, isti se pohranjuje u pisarnu prema evidenciji. Vrijeme rješavanja predmeta u prosjeku traje oko godinu dana nakon dodjele predmeta sudiji, te u skladu s Planom rješavanja predmeta. U saradnji s predsjednikom Upravnog odjeljenja razmotrit ću mogućnost da se ovakvi predmeti završavaju po ubrzanoj proceduri, prema modelu Ustavnog suda Bosne i Hercegovine koji je na ovaj način značajno smanjio broj neriješenih predmeta. Kada se na fazi pripremnog postupka utvrdi da je u predmetu ispunjen uslov za obustavu postupka ili odbacivanje tužbe, bilo bi svrsishodno da se predmet bez odlaganja dostavi u rad sudiji s naznakom da je potrebno donijeti procesnu odluku koja bi se riješila po hitnom postupku, te da takvi predmeti budu urađeni mimo norme, odnosno kao dodatak na redovnu normu.

U odnosu na rješavanje predmeta istog tužitelja sa istim činjeničnim i pravnim pitanjem (tipski predmeti), delegirat ću na sjednici Upravnog odjeljenja pitanje mogućnosti efikasnijeg rješavanja ovih predmeta na sljedeći način. Sekretar odjeljenja koji prati priliv predmeta sudijama će pripremiti pregled tipskih predmeta, te će se jedan od tih predmeta uraditi meritorno i dostaviti strankama. Ostali predmeti iste vrste se mogu dostaviti savjetnicima na pisanje nacрта odluke prema urađenom meritornom predmetu. Na taj način bi se omogućilo da se sudije rasterete od pisanja tipskih odluka, te da mogu raditi druge složenije meritorne predmete, a takvi bi predmeti bili završavani kao dodatak na redovnu normu.

Dana 2. 9. 2022. godine usvojene su izmjene Zakona o javnim nabavkama. Izmjene su objavljene u „Službenom glasniku BiH“, broj 59/22. 2. 9. 2022. godine. Pomenutim izmjenama propisan je rok za odlučivanje Suda u upravnom sporu po tužbi i isti iznosi 60 dana od dana prijema tužbe. Imajući u vidu da se navedenom izmjenom propisuje zakonski rok od 60 dana za odlučivanje o tužbama u postupcima javnih nabavki, pored rješavanja predmeta iz Plana rješavanja predmeta, sudije će biti u obavezi da rješavaju i predmete javnih nabavki u zakonskom roku, kako je to navedenom izmjenom propisano. Shodno tome preuzet ću proaktivnu ulogu u vezi s navedenom problematikom, te u 2023. godini ću pratiti priliv predmeta iz ove oblasti i broj neriješenih predmeta, te ako se ukaže potreba, utvrditi program kratkoročnih mjera u radu na rješavanju predmeta na Upravnom odjeljenju, a sve u cilju postizanja efikasne pravne zaštite, a da pri tome rješavanje ovih predmeta ne ugrožava rješavanje predmeta iz Plana.

Prema statističkim podacima iz ranijih godina u okviru Apelacionog odjeljenja Suda zabilježen je trend varijabilnog priliva predmeta, uz značajno povećanje broja predmeta kroz izborne žalbe u izbornim godinama. Svake godine pratit ću broj zaprimljenih predmeta, broj riješenih predmeta, te u saradnji s predsjednikom Odjeljenja, poduzimati mjere u cilju održavanja ažurnosti rada Apelacionog odjeljenja, sve dok je ono sastavni dio Suda Bosne i Hercegovine.

Nosioci aktivnosti: predsjednik Suda, predsjednici odjeljenja, sudije.

Indikatori uspjeha: smanjen broj neriješenih predmeta po odjelima, smanjeni predvidivi rokovi na nivou Suda, predvidivi rokovi približeni optimalnim rokovima.

5.3. Unapređenje kvalitete rada Suda

Unapređenje kvalitete rada Suda provodit će se kroz dvije aktivnosti: praćenje i ujednačavanje sudske prakse i nastojanje da se smanji broj ukidnih odluka.

Praćenje i ujednačavanje sudske prakse je važan korak ka ostvarivanju strateškog cilja unapređenje kvalitete rada Suda, te će se odvijati kroz nekoliko segmenata: redovno održavanje sjednica sudskih odjeljenja, održavanje sudijskog koledža, učestvovanje u radu sudskih panela, analizu i sistematizaciju odluka za internu bazu Suda i Portal sudske prakse na platformi Visokog sudskog i tužilačkog vijeća.

U saradnji s predsjednicima sudskih odjeljenja redovno će se održavati sjednice, na kojima će se po potrebi razmatrati relevantna pravna pitanja u cilju zauzimanja jedinstvenih stavova. Svaki novoimenovani sudija će biti upoznat s relevantnom praksom Suda i zaključcima sjednica u okviru referata u kojem će sudija biti raspoređen.

Pored redovnih održavanja sjednica odjeljenja, ukoliko budžetska sredstva budu odobrena ili na drugi način donacijama bude obezbijeđena finansijska podrška, jednom godišnje organizovat će se interna edukacija pod nazivom „sudijski koledž“, na kojem će biti razmatrani ključni problemi koji se pojavljuju u praksi, a u cilju zauzimanja jedinstvenih stavova. Ova aktivnost je u prvim godinama rada Suda provođena samo u okviru Krivičnog odjeljenja. Mojim dolaskom na poziciju predsjednika Suda 2017. godine, uveo sam praksu održavanja ovog vida edukacije i za sudije Upravnog odjeljenja, uključujući i upravni i pranični referat Apelacionog odjeljenja Suda. Održavanje ovih aktivnosti se djelimično realizuje kroz redovan budžet, a djelimično kroz donacije međunarodnih partnera.

Uspostava stručnog tijela za evidenciju i praćenje sudske prakse, dugoročno će doprinijeti lakšoj dostupnosti sudske prakse ovog Suda, sudijama i stručnom osoblju, te ujednačavanju iste. Do 2020. godine Sud kroz organizacionu strukturu nije imao odjeljenje, niti neko tijelo koje se bavi evidencijom i praćenjem sudske prakse. S obzirom na to da se za tim ukazala potreba, na moj prijedlog, Opća sjednica Suda je 2020. godine usvojila izmjene Poslovnika o radu Suda, kojim su propisani poslovi evidencije i praćenje sudske prakse putem stručnog tijela. Budući da su Zakonom o Sudu BiH osnovana odjeljenja, tako nije bilo moguće osnovati novo odjeljenje bez zakonskih izmjena, ali je za sada u ovoj zakonskoj strukturi i organizaciji Suda pronađen način da se kroz stručno tijelo obavljaju poslovi praćenja i evidencije sudske prakse.

Nakon toga odlukom predsjednika Suda odredio sam sudije i stručno osoblje koje će obavljati ove poslove. Efekti rada ovog stručnog tijela već su vidljivi kroz kvalitetniji odabir odluka za bilten sudske prakse, predlaganje tema za sudijski koledž u cilju razmatranja pitanja u kojima je praksa Suda različita, raspravljanje na sjednicama odjeljenja, dostavljanje odluka za Portal sudske prakse i internu bazu odluka Suda. Interna baza Suda ima svrhu da svim sudijama i stručnom osoblju budu na jednom mjestu dostupne odluke Suda iz različitih oblasti s mogućnošću pretrage. Interna baza je u testnom periodu. Ista će biti dostupna sudijama i osoblju u prvoj polovini 2023. godine. Plan je da u istoj budu dostupni i zaključci sjednica odjeljenja u dijelovima koji su relevantni za praksu. Također je planirano da se sve odluke iz interne baze povežu s relevantnim odlukama Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Evropskog suda za ljudska prava.

S obzorom na to da je previđen kontinuiran mandat ovog stručnog tijela, dalje ću podržavati aktivnosti koje se tiču poslova evidencije i praćenja prakse, te po potrebi u saradnji s predsjednicima odjeljenja predlagati mjere za unapređenje rada.

Sudije Apelacionog odjeljenja Suda, kao i predsjednik Suda u skladu sa mogućnostima, aktivno će učestvovati u radu panela za ujednačavanje sudske prakse kako bi se, tamo gdje je moguće, ujednačila praksa na nivou najviših sudova u Bosni i Hercegovini.

Redovno će se ažurirati uspostavljene evidencije, koje omogućavaju praćenje kaznene politike i drugih aspekata procesuiranja krivičnih djela korupcije u predmetima Suda BiH. 2019. godine održali smo internu specijalističku obuku iz oblasti koruptivnih krivičnih djela, gdje je donesen jedinstven zaključak o potrebi pooštavanja kaznene politike kod ovih krivičnih djela radi zaštite općeg interesa društva i generalne prevencije. S tim u vezi, inicirat ću uspostavu mehanizma dostupnosti ovih evidencija sudijama, kako bi sudije imale pregled relevantnih podataka prilikom odlučivanja u predmetima koruptivnih krivičnih djela kojima su zaduženi. Prethodno je potrebno putem predsjednika Krivičnog odjeljenja inicirati na sjednici Odjeljenja zauzimanjem stavova u vezi s drastičnim pooštavanjem kaznene politike u svim predmetima korupcije prema kojima treba postupati s nultom stopom tolerancije, a sve u cilju generalne prevencije vršenja ove vrste krivičnih djela.

U saradnji sa stručnim tijelom za praćenje i evidenciju sudske prakse, inicirat ću da se na godišnjem nivou, prvostepenim sudijama osigura dostupnost podataka o najčešćim razlozima ukidanja odluka, a razmotrit će se i dostupnost ovog vida podataka i u internoj bazi Suda.

S obzirom na to da odluke Suda BiH podliježu ispitivanju Ustavnog Suda Bosne i Hercegovine kao i Evropskog suda za ljudska prava, i dalje ćemo nastaviti pratiti praksu pomenutih sudova, posebno ako se odnose na Sud BiH, te po potrebi iste razmatrati na sjednicama odjeljenja u cilju dosljedne primjene Evropske konvencije o ljudskim pravima i osnovnim slobodama. Također, u saradnji s međunarodnim partnerima nastojat će organizirati specijalističke obuke o aktuelnim pitanjima koja se pojave u praksi, u cilju davanja što kvalitetnijih obrazloženja sudskih odluka, posebno u vezi s novim institutima za koje ne postoji utvrđena praksa (npr. prikupljanje dokaza putem Sky aplikacije). Također, sudije Suda BiH učestvovat će i na drugim vidovima obuke i konferencijama koje imaju za cilj iznalaženje najbolje sudske prakse.

Nosioci aktivnosti: predsjednik Suda, predsjednici odjeljenja, Komitet za edukaciju, stručno tijelo za praćenje i evidenciju sudske prakse.

Indikatori uspjeha: u praksi se primjenjuju zaključci i stavovi zauzeti na sjednicama sudskih odjeljenja i panelu za ujednačavanje sudske prakse, sudije i osoblje redovno koriste internu bazu odluka Suda, odluke Suda BiH se redovno postavljaju u bazu Portal sudske prakse e-sentence, manji broj ukidnih odluka.

5.4. Unapređenje institucionalnog razvoja Suda

5.4.1. Prostorni kapaciteti

Nakon što je Tužilaštvo Bosne i Hercegovine preselilo u nove objekte, potpisan je Sporazum o raspodjeli prostora unutar kompleksa „Ramiz Salčin“ od 18. 8. 2022. godine, koji je pripao Sudu i Visokom sudskom i tužilačkom vijeću. Prostor koji je navedenim Sporazumom pripao Sudu bit će iskorišten za stvaranje boljih i sigurnijih uslova rada. U tom smislu planirana je adaptacija prostora dvije pisarne, arhive Suda, opremanje jedne sudnice, premještanje biblioteke Suda, kao i stvaranje dodatnog prostora za KDP.

U toku 2022. godine, obezbijeden je dio budžetskih sredstava, pa će u toku 2023. godine biti pojačani smještajni kapaciteti pisarne i arhivskog prostora. U vrijeme kada sam preuzeo dužnost predsjednika Suda, prostor pisarne i arhive nije bio dostatan za adekvatan smještaj spisa i osoblja. Nakon što je Tužilaštvo BiH napustilo objekat u kojem su smješteni Sud i

Vijeće, stekli su se uslovi za proširenje prostora i trajnije rješavanje čuvanja spisa, dokaza, arhiviranja predmeta i čuvanja oduzetih predmeta koji su manjeg obima. Pored toga, ukoliko budu odobrena budžetska sredstva koja sam planirao prijedlogom budžeta, izvršit će se opremanje sudnice broj 10 (koja je djelimično opremljena), što će omogućiti zakazivanje većeg broja suđenja. Biblioteka Suda je smještena u nove prostorije, te će 2023. godini biti obezbijeđeno dovoljno prostora da se ista redovno koristi za potrebe sudija i sudskog osoblja. Nastojat ću obezbijediti budžetska sredstva kako bi se poboljšao kvalitet opreme koja služi za audio-vizuelno snimanje ročišta.

Imajući u vidu nove negativne trendove pojačanja cyber napada, u budžetu za 2023. godinu planirano je unapređenje sistema za sigurnost internet saobraćaja.

Također, u trogodišnjem budžetskom planu, izvršena je projekcija i planirana su sredstva za pojačane mjere sigurnosti Komplexa. Realizacija plana zavisit će od odobrenih budžetskih sredstava.

5.4.2. Jačanje ljudskih resursa

Nastojat ću razvijati pozitivnu radnu klimu u cilju efikasnog i kvalitetnog rada, te dobru internu i eksternu komunikaciju. Po ukazanoj potrebi i odgovornim trošenjem budžetskih sredstava, popunjavat će se upražnjene pozicije sudskog osoblja u cilju održavanja radnih procesa. Kontinuirano će se održavati interni sastanci menadžmenta suda, u cilju razmatranja aktuelnih pitanja, praćenja stanja i predlaganja mjera u cilju razvijanja poslovnih procesa. Sud će u okviru odobrenih budžetskih sredstava provoditi i program obuke za pripravnike i volontere. Ova aktivnost se provodi već dugi niz godina, pri čemu je u Sudu osmišljen kvalitetan i efikasan način obuke mladih pravnikā, koji nakon obuke u Sudu steknu značajno iskustvo za dalji rad i profesionalni razvoj. Nadalje, svake godine će se sačinjavati plan obuke za sve uposlenike. Plan obuke sadrži potrebe za obukama uposlenika iz različitih oblasti koje su relevantne za Sud, te se isti realizuje u skladu sa budžetskim mogućnostima. Redovno će se pratiti i program Centara za edukaciju sudija i tužilaca kako bi što veći broj osoblja Suda prošao relevantnu obuku.

5.4.3. Jačanje percepcije javnosti i transparentnosti rada Suda

Transparentnost i dostupnost rada sudova je jedna od pretpostavki za stjecanje povjerenja građana u pravosuđe. Kako bi javnost bila upoznata, informacije o radu sudova trebaju biti lako dostupne i razumljive građanima. Dostupnost informacija o aktivnostima Suda, pomoći će građanima da razumiju prirodu sudskog postupka i doprinijeti boljem shvatanju njegove pozicije u društvu. Sud Bosne i Hercegovine od osnivanja ima razvijenu svijest o potrebi saradnje sa zajednicom i pravovremenom informisanju javnosti o svom radu. Imajući u vidu zakonom propisane nadležnosti ovog Suda, utvrđena je potreba za proaktivnom i reaktivnom transparentnošću.

Pravni osnov za djelovanje u ovom segmentu su Zakon o slobodi pristupa informacijama, Pravilnik o ostvarivanju pristupa informacijama pod kontrolom Suda Bosne i Hercegovine i saradnji Suda sa zajednicom, Zakon o zaštiti ličnih podataka i Smjernice VSTV-a za objavljivanje sudskih odluka. Komunikacijska strategija VSTV-a će također biti osnov za proaktivno djelovanje Suda u pogledu jačanja transparentnosti, a u izradi je Komunikacijska strategija Suda.

U toku 2022. godine, puštena je u rad nova web-stranica Suda koja omogućava lakšu pretragu sudskih odluka po parametrima koji su značajni široj javnosti.

U periodu 2023.–2029. pažnja će se posvetiti detaljnijem objavljivanju i ažuriranju sljedećih informacija značajnih o radu Suda na web-stranici: objavljivanje presuda od značaja za javnost, redovno ažuriranje kalendara ročišta, objavljivanje značajnih statistika, objavljivanje sedmičnog pregleda aktivnosti Suda u predmetima iz krivične oblasti, objavljivanje biltena sudske prakse, te po potrebi tematskih brošura iz specifičnih oblasti, saopćenja za javnost i događaja vezanih za aktivnosti Suda.

U pogledu reaktivne komunikacije sa javnošću i dalje će se nastaviti sa ažurnim postupanjem po zahtjevima za pristup informacijama. Navedene aktivnosti će pratiti kroz redovne godišnje izvještaje stručnog saradnika za informisanje javnosti o pregledu poduzetih aktivnosti i ostvarenih rezultata u prethodnoj godini. S obzirom na to da je transparentnost rada „živa materija“, konstantno će pratiti društvena kretanja, te ukazane potrebe, i, u skladu s tim, zajedno sa stručnim službama Suda osmišljavati i druge aktivnosti koje će doprinijeti transparentnom radu Suda, uključujući i krizno komuniciranje.

Nosioci aktivnosti: predsjednik Suda, predsjednici odjeljenja, stručne službe Suda.

Indikatori uspješnosti: povećan broj objavljenih presuda, povećan broj statističkih podataka, poboljšan kvalitet saopćenja za javnost, unapređena proaktivna uloga Suda u javnosti, redovno postupanje po zahtjevima za pristup informacijama, donesena Komunikacijska strategija, unaprijeđeni mehanizmi kriznog komuniciranja.

5.4.4. Inicijativa za izmjenu Zakona o Pravobranilaštvu Bosne i Hercegovine

Sud Bosne i Hercegovine se susreće s dugogodišnjom problematikom u postupcima izvršenja prinudne naplate troškova krivičnog postupka, oduzete imovinske koristi i imovinskopravnih zahtjeva, kada je o istim odlučeno pravosnažnim presudama Suda BiH.

Zaključkom Kolegija Pravobranilaštva BiH od 9. 4. 2013. godine prekinuta je višegodišnja uspostavljena praksa i dobra saradnja između Suda BiH i Pravobranilaštva BiH, u postupcima izvršenja prinudne naplate navedenih potraživanja koja se imaju naplatiti od počinitelaca krivičnih djela oglašanih krivim pravosnažnim presudama Suda BiH. Pravobranilaštvo BiH je do donošenja pomenutog zaključka poduzimalo poslove iz svoje nadležnosti s ciljem pravne zaštite imovine i imovinskih interesa BiH, odnosno zastupalo Bosnu i Hercegovinu u postupcima izvršenja. Nakon što sam stupio na dužnost predsjednika Suda BiH, 2017. godine, održao sam nekoliko sastanaka s Pravobranilaštvom, međutim stav Pravobranilaštva se nije izmijenio po ovom pitanju. U međuvremenu sam s predsjednikom Krivičnog odjeljenja i sudijama našao privremeno rješenje, a to je da sudije Krivičnog odjeljenja podnose prijedloge za izvršenje drugim sudovima na čijem se području nalazi imovina koji treba oduzeti, te se time nalaze u ulozi povjerioca. Takva uloga sudija je u najmanju ruku apsurdna. S obzirom na to da nisam naišao na razumijevanje od institucije koja bi po Zakonu o Pravobranilaštvu trebala da štiti imovinske interese države, pokrenuo sam inicijativu za usklađivanje zakonske regulative i adekvatno pitanje prinudne naplate troškova krivičnog postupka, oduzete imovinske koristi i imovinskopravnog zahtjeva. Budući da su se u međuvremenu održali izbori, nakon uspostave vlasti, ponovo ću inicirati ovo pitanje u cilju iznalaženja sistemskog rješenja, koje će omogućiti izvršenje sudskih odluka u potpunosti.

O ovoj problematici sam u više navrata obavještavao međunarodne partnere i Visoko sudsko i tužilačko vijeće, koji su u potpunosti saglasni s potrebom postupanja Pravobranilaštva BiH u ovakvim predmetima, ali nisu pronašli adekvatan način za rješenje ovog problema.

Dopisom koji je poslan i Visokom sudskom i tužilačkom vijeću ukazano je i na važnost donošenja Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom na državnom nivou, s obzirom na to da je takav zakon donesen na nivou Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta, a istim su na adekvatan način regulisana pitanja utvrđivanja, osiguranja, oduzimanja i izvršenja odluka o oduzimanju imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom.

U narednom periodu nastavit ću s aktivnostima u cilju podizanja svijesti nadležnih organa u cilju uspostave adekvatnog pravnog okvira kako bi se pomenuto pitanje riješilo.

Nadalje, da bi bilo jasnije, treba naglasiti i da Sud BiH nema formiran tim sudskih izvršilaca, te se izvršni predmeti (u kojima je kao predmet i sredstvo izvršenja određena pljenidba i procjena pokretnih stvari dužnika ili zabilježba, utvrđivanje vrijednosti i prodaja nepokretnosti dužnika) dostavljaju mjesno nadležnim sudovima prema principu opće mjesne nadležnosti, radi daljeg provođenja. Navedeno usložnjava postupak izvršenja i doprinosi dužini trajanja postupka s obzirom na činjenicu da mjesno nadležnim sudovima dostavljeni predmeti iz Suda BiH ne spadaju u prioritetne predmete.

5.4.5. Ostalo

5.4.5.1. Plan integriteta

Plan integriteta kao interni dokument sadržava skup mjera pravne i praktične prirode kojima se sprječavaju i otklanjaju mogućnosti za nastanak i razvoj različitih oblika koruptivnog ponašanja i korupcije unutar Suda BiH. Krajem oktobra 2022 godine, radna grupa i koordinator za izradu Plana integriteta Suda BiH, izradili su i dostavili Visokom sudskom i tužilačkom vijeću, program za provođenje Plana integriteta unutar institucije. U naredne četiri godine provodit će se planirane aktivnosti i mjere, te ću kao odgovorna osoba institucije, vršiti nadzor i procjenu rezultata provedenih mjera i preporuka iz Plana integriteta Suda BiH, a sve u skladu sa Smjernicama za izradu i provođenje Plana integriteta u pravosudnim institucijama Bosne i Hercegovine koje je usvojilo Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine (broj: 08-02 – 3 -2080-1/2016 od 8. jula 2016. godine).

5.4.5.2. Plan borbe protiv korupcije

Agencija za borbu protiv korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije je izradila nacrt nove Strategije za borbu protiv korupcije 2022.-2024. Po usvajanju ovog dokumenta, kao i popratnog akcionog plana, inicirat će nastavak provedbe aktivnosti u cilju implementacije Strategije u dijelu koji se odnosi na obaveze Suda, što uključuje izradu novog Plana borbe protiv korupcije Suda BiH. Izvršenje će pratiti kroz izvještavanje Komisije za monitoring provedbe Plana koja je formirana odlukom predsjednika Suda povodom implementacije prvobitne Strategije i Plana.

5.4.5.3. Uloga Suda u mreži podrške svjedocima

Sud BiH, putem administrativnog Odjeljenja za podršku svjedocima, u skladu s Revidiranom strategijom za procesuiranje predmeta ratnih zločina u BiH i zaključka VSTV-a, vrši prikupljanje tromjesečnih izvještaja iz oblasti podrške svjedocima u predmetima ratnih zločina iz kantonalnih i okružnih sudova. Takvi izvještaji se kompiliraju i zajedno sa izvještajem Suda BiH dostavljaju VSTV-u. Također, Sud BiH vrši i druge aktivnosti vezano za podršku svjedocima, kao što je organizacija koordinacionih sastanaka, koji se organiziraju u saradnji sa OSCE-om i VSTV-om. Pored navedenog, oformljeno je i neformalno koordinaciono tijelo koje čine predstavnici OSCE-a, predstavnik Tužilaštva BiH i Suda BiH, te po potrebi predstavnik VSTV-a, koje detektuje aktuelne teme koje će biti obrađivane na sastancima, te druge aktuelnosti vezane za rad Odjeljenja za podršku svjedocima.

Dakle, uloga Suda, kroz naš tim za podršku svjedocima, je ponajviše koordinatorska, te ujedno djelujemo kao i veza između različitih Odjeljenja za podršku svjedocima, VSTV-a, te drugih međunarodnih i nevladinih organizacija koje su zainteresirane za ovu oblast.

U narednom periodu će se vršiti procjena kapaciteta i resursa u ovoj oblasti u pravosudnim institucijama u BiH, kako bi se sagledalo trenutno stanje u BiH. Naročito će se evaluirati pitanja: koliko se koriste Odjeljenja za podršku svjedocima, gdje se sve mogu uključiti, koliko su svjedoci zadovoljni pruženom podrškom, te usklađenost sa EU direktivom za podršku i zaštitu žrtava i svjedoka u krivičnim procesima. Krajnji produkt bi bio dokument koji daje okvir postupanja Odjeljenja/službenika za podršku svjedocima, te procjenu usklađenosti sa EU direktivom kako bi se uredila ova oblast.

6. ZAKLJUČAK

Sud Bosne i Hercegovine je jedini redovan sud na nivou Bosne i Hercegovine. Kao što je na početku rečeno, ovaj Sud je osnovan s ciljem osiguranja efikasnog ostvarivanja nadležnosti države Bosne i Hercegovine. Kao takav ima značajnu ulogu u ostvarivanju srednjoročnog cilja zajedničkog za sve pravosudne institucije: „Jačanje pravne države, vladavine prava, uspostava sistema borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala“. Program rada koji predstavljam, fokusiran je na realizaciju pomenutog općeg cilja i efikasno ostvarivanje zakonom propisane nadležnosti ovog Suda, a isti je koncipiran kroz proaktivnu ulogu predsjednika u upravljanju Sudom. Svoju ulogu ostvarivat ću u saradnji sa predsjednicima odjeljenja, te rukovodiocima administrativnih službi Suda.

Konceptom programa rada koji sam osmislio, nastojat će se održati dosadašnja dobra organizacija, koja je vidljiva iz rezultata rada Suda Bosne i Hercegovine prethodnih godina. Također, nastojat ću unaprijediti poslovne procese u Sudu s ciljem jačanja integriteta pravosuđa, borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, provođenje strategije za procesuiranje predmeta ratnih zločina, razvoja pomoćnih alata za rad sudija i sudskog osoblja, efikasnijeg i kvalitetnijeg rada, a što je u konačnici vizija i misija Suda Bosne i Hercegovine.

Pred Sudom će se u narednom periodu naći brojni izazovi koji se prije svega odnose na usvajanje izmjena Zakona o sudovima, a što će posljedično tome izazvati i povećane budžetske potrebe. Ukoliko se ova činjenica desi, u okviru mandata 2023.–2029., nastojat ću da svojim angažmanom i angažmanom sudija i osoblja, u mjeri u kojoj to bude normativno moguće, održimo kontinuitet rada Suda i sve potrebne procese, posebno u predmetima koji zahtijevaju brzo i efikasno odlučivanje.

Sarajevo, 6. 1. 2023. godine

Ranko Debevec